Ulakbilge
Sosyal Bilimler Dergisi

RESİM SANATI VE PROPAGANDA

Asuman AYPEK ARSLAN
Doç. Dr. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Görsel Sanatlar Bölümü, Ankara. E-posta: asuman.aypek@hbv.edu.tr. ORCID: 0000-0002-9400- 2642

Aypek Arslan, Asuman. "Resim Sanatı ve Propaganda". ulakbilge, 91 (2024/): s. 17–26. doi: 10.7816/ulakbilge-12-91-02

ÖZ

Resim sanatı tarihinde propaganda, uzun bir geçmişe sahip olmakla beraber çeşitli dönemlerde farklı amaçlar için kullanıldığı görülür. Propaganda resimleri, insanların düşüncelerini ve duygularını etkilemek, belirlenen mesajları iletmek ve toplumu yönlendirmek için güçlü bir araç olmuştur. Hem sanat hem de propaganda görsel iletişim biçimleridir. Her ikisi de duygular yoluyla mesaj iletir, ancak farklı amaçlara hizmet ederler. Bunlar, dini, siyasi, devrimci, savaş ve reklam gibi amaçlardır. Propaganda, sanatın gücünü kullanarak toplumu etkilemek ve belirli bir mesajı iletmek için geniş bir yelpaze içinde kullanılmıştır. Sanat, toplum üzerinde güçlü bir etkiye sahip bir iletişim aracı olarak kullanılabilir ve propaganda amaçları için kullanıldığında insanların düşüncelerini, duygularını ve davranışlarını etkileyebilir. Aynı zamanda sanat, direniş, eleştiri, bilinçlendirme ve toplumsal değişim için güçlü bir araç olabilir ve insanların duyarlılığını artırabilir. Sanatçıların politika dünyasına doğrudan müdahalesi veya sanatçıların içinde bulunduğu sosyal koşullara bakış açılarını ve konumlarını temsil eden örnekleri görmek mümkündür. Bu makalede, sanat ve propaganda kavramlarının benzer ve farklı yönleri, amaç, yöntem ve materyaller gibi birçok yönden incelenerek, resim sanatının çeşitli dönemlerinde nasıl propaganda amaçları için kullanıldığını ve nasıl etkili bir iletişim aracı olduğu incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Resim Sanatı, Propaganda

Makale Bilgisi:
Geliş: 13 Aralık 2023 Düzeltme: 27 Ocak 2024 Kabul: 30 Ocak 2024

© 2024 ulakbilge. Bu makale Creative Commons Attribution (CC BY-NC-ND) 4.0 lisansı ile yayımlanmaktadır.

Giriş

Sanat ve propaganda, birbirinden farklı ama bazen de yakın olan iki kavramdır. Sanat, özgürlük, yaratıcılık, estetik ve duygusal ifadeye rehberlik ederken, propaganda bir fikir veya düşüncenin arttırılması için yapılandırılmış gruplar ve amaçlanan çabayı düzenleyici olarak yönlendirmektedir. Propaganda, kullanım hizmetleri, siyasi partiler, hükümetler, işletmeler ve reklamcılık gibi çeşitli sektörler tarafından kullanılır. Bu tür kuruluşlar, kullanıcıların belirli bir düşünceyi kabul etmeleri veya bir ürün satın almaları için propaganda araçlarına başvurabilirler. Propaganda araçları arasında tüketiciler, radyo ve televizyon reklamları, filmler, müzikler ve diğer medya araçları yer almaktadır (Farting, 2014). Sanatın da propaganda aracı olarak kullanıldığı durumları görmek mümkündür. Ancak kullanımının ana amacı, insanların estetik ve duygusal deneyimleri yaşamasına izin vermektir. Sanat eserleri, belirli bir düşünceyi ya da duyguyu yüceltmek için değil, bir sanatçının kişisel ifadesini yansıtmak için yaratılır. Bu nedenle, sanat ve propaganda arasındaki ayrımcılığın önemi, sanatçının bağımsız bir şekilde kendini ifade etmesi, özgür düşünce ve ifade özgürlüğünün korunması açısından çok önemlidir.

Sanat, çizim ve özgünlük gibi estetik değerleri vurgulayan bir faaliyet olmakla beraber. sanat eserleri, genellikle bir duygunun veya düşüncenin anlatımı olarak tasarlanır ve zihnimizde duygusal, zihinsel veya ruhsal bir tepki uyandırmak için kullanılır. Sanat, estetik bir deneyim elde etmek için tasarlanmıştır bu nedenle izleyicinin beklentisini değiştirmek için doğrudan bir amaç taşımaz. Sanatın amacı, insanlara güzelliği göstermek ve hayal gücü gibi kavramlarla buluşturmak, estetik beğeni kazandırmak, kendilerini ifade etmelerine yardımcı olmaktır. Toplum merkezli sanatsal yaklaşıma göre sanat toplumdan bağımsız değildir. Sanatçı toplumun bir parçasıdır, içinden çıktığı ya da beraber yaşadığı diğer Dünya milletlerinin acılarına tepkisiz kalmaz yani sanat yansıtmacıdır. Tarihsel süreçte bu bağlamda sanatın gözünden savaşa çeşitli yaklaşımlar geliştirilmiştir. Bazen savaş sadece bir tema olarak görülmüştür (Aypek Arslan ve Kotan, 2021:79).

Propaganda ise bir fikrin, düşüncenin teşvik edilmesi veya tanıtılması için kullanılan bir faaliyettir. Propaganda, bir grup ya da düşüncenin değerleri, koruyucuları veya hedeflerini tanıtmak için kullanılabilir. Propaganda materyalleri, politik görüşler, din veya inanç sistemleri, ürünler veya hizmetler hakkında bilgi vermek için kullanılabilir. Propaganda genellikle bir amaç taşır ve kullanıcıları kullanır veya değiştirmeyi hedefler (Clark, 1997). Sanat ve propaganda kavramları arasındaki farklar, amaç, yöntem ve materyaller gibi birçok faktörden oluşabilmektedir. Sanatın amacı, estetik bir deneyim sunumu, propaganda ise bir fikrin veya düşüncenin çoğaltılması veya tanıtılmasıdır. Farklı tarihsel zamanların resim sanatı eserlerinden örnekler incelenerek, her dönemin toplumsal-kültürel ve politik faktörleri göz önünde bulundurulmuş, sanatın neden ve nasıl propaganda aracı olarak kullanıldığı bu çalışmada araştırılmıştır.

Sanat ve Propaganda Etkileşimi

"Propaganda" kelimesi etimolojik olarak Latince "kök salmak" anlamına gelen "pagare" kelimesinden türemiştir. Latincede "propagare", Türkçede "çoğaltmak/yaymak" anlamına gelen fiili oluşturmaktadır (etimolojiturkce). Türk Dil Kurumu (1998:613) sözlüğündeki geniş tanımı ise "Herhangi bir düşünceyi, bir kanıyı yaymak ve ondan yana olanları çoğaltmak için söz, yazı ya da başka araçlarla yapılan etki" şeklindedir. Sosyal bilimciler ise propagandayı özellikle semboller yoluyla gerçekliğin manipüle edilmesi olarak tanımlamışlardır. Amerikalı siyasetçi Henry Kissinger"in de "Bir şeyin gerçek olması pek o kadar önemli değildir; fakat gerçek olarak algılanması çok önemlidir" (akt. Mutlu, 2005:78-83) diyerek propagandanın amacını dile getirmiştir. Özellikle okur-yazar kitlenin artışı propagandayı daha etkili kullanma yöntemlerini bulmaya yöneltmiştir. Haberleşme alanında yaşanan teknik gelişmelere sosyal psikoloji alanındaki buluşlar eklenince kitle yönetimi üzerine pek çok avantaj egemenin eline geçmiştir. Birinci Dünya Savaşı sonrası başlayan bu gelişmelerle modern propaganda konusunda pek çok deneyim kazanılmıştır (Çakmakçı, 2019:5).

Sanatın antik çağlardan günümüze kadar siyaset tarihinde büyük bir rol oynadığı görülür (Berger, 2007: 59). Sanat ve siyaset arasında bazı önemli benzerlikler bulunmaktadır. İkisi de ideolojilere dayanır, ikisi de gerçekleştiği sosyo-tarihsel anlar tarafından filtrelenir, ikisi de insanlara hitap eder. Ortak noktalarının yanı sıra, bir nevi zorunluluktan kaynaklanan bir ilişki vardır denilebilir. Politika ve özellikle siyasi sistemler, halka mesaj iletmek için sanatı etkili bir araç olarak görürler. Aynı zamanda, yeni değerler ve fikirler yetiştirmek için de sanattan yararlanırlar. Öte yandan, sanat politikadan esinlenir veya etkilendiği de görülür. Tarih boyunca, devrimci hareketlerden totaliter rejimlere ve demokrasilere kadar, sanatçılar her zaman ilginç bir ilham kaynağı bulmuşlardır. "Sanatta üretimin öznesi toplumdur. Ancak üzerinde asıl düşünülmesi gereken durum, toplumun

yapısına dokunan, yönlendiren etkenlerdir. Toplumu oluşturan sınıflarda ekonomik, politik, ideolojik çatışmalar görülür. Bu çatışmalarda sanatçı da kendisine bir konum seçer. Bu demek değildir ki bütün sanatçılar aynı konumda hizalanır. Onların da kendilerine özgü bakış açıları ve tavırları olmalıdır. Böylece sanatta çok seslilik ve karşıtlıklar devreye girer. Sanat eseri dönemini sosyo-ekonomik sanat kuralları dahilinde inceler. Bütün bu gelişmeler çatışmalardan meydana gelir. Güçlü olan sınıflar yönlendirmelerle düşünceleri belirler. Bununla birlikte ulaşılan ortak paydaların kendiliğinden oluşmadığını da sanat tarihi bize gösterir" (Akengin, 2019: 4).

Sanatta propagandaya yazın alan örneklerinden Cengiz Aytmatov'un "Cengiz Han'a Küsen Bulut" adlı eseri verilebilir. Birçok edebi ve tematik unsur barındıran bir hikâye olmasının yanı sıra, propaganda olarak da değerlendirilmiştir. Cengiz Aytmatov, Kırgız gelenek ve göreneklerine bağlı kalarak hayatına devam eden, yaşadığı toplumun, milletin tarihi boyunca sosyal, ahlaki, edebi, kültürel değerlerini eserlerine yansıtan bir sanatçıdır (Bostancı, 2017). Bu eserde, Aytmatov'un Sovyet dönemindeki politik ve sosyal yapıya dair eleştirilerini bulmak mümkündür. Eserin bazı bölümlerinde, Sovyetler Birliği'nin ideolojik ve politik temellerine karşı eleştirel bir bakış açısı sergilenir. Özellikle bireyin özgürlüğü ve toplumsal baskılar konusundaki temaları, dönemin sosyalist ideolojisiyle çatışma içinde değerlendirilebilir. Bu nedenle, Aytmatov'un bu eseri, bir yandan bireysel özgürlüğü ve insan haklarını savunurken, diğer yandan da Sovyet rejiminin baskıcı yönlerini eleştirdiği bir propaganda aracı olarak görülebilir. Eserde, bireyin özgürlüğüne vurgu yapan ve otoriter baskılara karşı çıkan temalar sıkça işlenmektedir. Bu, Sovyetler Birliği'nin baskıcı rejimine bir eleştiri olarak yorumlanabilir. Karakterler ve olaylar aracılığıyla, dönemin ideolojik dayatmaları ve toplumsal yapısı eleştirilir. Aytmatov, bireyin ideolojiler tarafından nasıl baskı altına alındığını ve bu baskının insan ruhuna nasıl zarar verdiğini, tarihsel ve mitolojik referanslar kullanarak, Sovyet rejiminin dayattığı tarih anlayışına karşı alternatif bir bakış açısı sunmaktadır. Eserde, insani değerler ve ahlak konusundaki sorgulamalar, dönemin materyalist ve ateist ideolojisine karşı bir duruş olarak değerlendirilebilir. Aytmatov, ahlaki ve manevi değerlerin önemine vurgu yaparken, eserlerinde sıkça rastlanan doğa ve insan ilişkisi, bu eserde de önemli bir yer tutar. Doğanın insan üzerindeki etkisi ve insanın doğayla olan uyumu, endüstriyel ve ideolojik baskılar altında ezilen bireyi simgeleyen unsurlara eserde yer verilmiştir.

Sanat, insan durumunu ifade etmek için bilinçli bir sentez ve form, ses, hareket, renk, malzeme ve sözcüklerin yaratılmasıdır. Bu yaratımlar, sanat veya sanat eserleri olarak adlandırdığımız üretimler, tüm olası formları alabilir ve tüm olası durumları ifade edebilme özelliğine sahiptirler. Sanat, mesaj taşıma yeteneği ile de karakterize edilir; bu mesajlar ya açıkça ifade edilmiş ya da derinlemesine gizli olabilir (Read, 1981:96). Bu mesajlar bilinçli bir şekilde sanatçılar tarafından iletiliyor olabilir veya tamamen kasıtsız olabilir. Ayrıca, bu mesajlar izleyici tarafından sanat eserlerine dayatılmış veya yansıtılmış olabilir. Bir insan ifadesi olarak, sanat ekonomik ve sosyal tüm kesimlerden insanlar arasında paylaşılabilir.

Hem sanat hem de propaganda görsel iletişim biçimleridir. Her ikisi de duygular yoluyla bir mesaj iletir, ancak farklı amaçlara hizmet ederler. Propaganda uzun süredir konuşmalar, yazılar ve haberler yoluyla ideolojileri ilerletmekle eş anlamlı olsa da, aynı zamanda siyasi duyguları ifade etmek için görsel sanatı kasıtlı olarak manipüle etme konusunda güçlü bir geçmişe de sahiptir (Lasswell, 1934:58). Sanat bir ifade biçimi olduğundan, sosyal ve politik gerçeklere ilişkin yorumlar, hedef kitlelerin değişimi için katalizör olmasını sağlar. Siyasi propagandanın tarihine bakıldığında, kasıtlı olarak yayılan görsellerin görsel iletişim mesajları yoluyla devletlerin siyasi duygularını nasıl ilerlettiği anlaşılabilir.

Sanatın propaganda tarihine bakıldığında ise siyasetin içinde anlam bulan ve kalabalıkları harekete geçirecek kadar güçlü imgeler yaratan sanatsal arayışların ardından 20. Yüzyılda hiçbir ideolojiyi temsil etmemek üzere yeni sanatsal yaratı yöntemleri arayan sanatçıların ortaya çıktığı görülür. Sanatçılar yeni üslup dilleri ile sanatın ideolojiden uzak kalabileceğini göstermek istemişlerdir. Jackson Pollock bu düşünceyle saf sanat kavramını ortaya koymuştur. Bu kavram komünizmin estetiğinden uzaklaşan politik görüş savunan ressamların dikkatini çekmiştir. Marksizm'den giderek uzaklaşan bu sanatçılar soyut sanatın olumsuz anlatımında olumlu bir yan bulabileceklerini görmeye başlamışlardır. Sonrasında soyut sanatın bu kadar ivme kazanmasında Amerikan siyasetinin olduğu anlaşılmaktadır. Rusya karşısında güçlü olmak ve taraftar bulmak için ifade özgürlüklerinin yaşandığı, her tür yaratıcılığa açık, kültürel anlamda gelişmiş ve demokratik bir ülke olduğunu kanıtlamak isteyen Amerika bu dönemde soyut sanatı destekler ve bu sanatı propagandasının bir aracı olarak kullanır (Artun ve Örge, 2013:12, akt. Çakmakçı, 2019). Dolayısıyla doğrudan ya da dolaylı anlatımların olduğu pek çok sanatsal üretim propagandayı karşılayabilmektedir (Çakmakçı, 2019:18). Devlet sanatçılara bir dünya görüşü dayatmak yerine, farklı dünya görüşlerine özgürlük alanı açmayı tercih ederse buradan sanat adına bir zenginlik oluşur (Akengin, 2014:209).

Bir sanatçı yarattığı yapıtın özelliklerini kullanarak bizi herhangi bir şeye doğru yönlendirmeyi amaçlıyorsa (yani belli bir amacı ya da fikri benimsememizi sağlamak için duyarlılığımızı artırmaya, zihnimizi açmaya çalışıyorsa), o yapıt bir propaganda aracıdır diyebiliriz.

Resim Sanatında Propaganda Örnekleri

Resim sanatı tarihinde propaganda, uzun bir geçmişe sahiptir ve çeşitli dönemlerde farklı amaçlar için kullanılmıştır. Bunlar, dini, siyasi, devrimci, savaş ve reklam gibi amaçlardır. Propaganda, sanatın gücünü kullanarak toplumu etkilemek ve belirli bir mesajı iletmek için geniş bir yelpaze içinde kullanılmıştır. Aktulum (2016)'un da belirttiği gibi resim, değişik sanatsal biçimlerin gereçlerini tüketme ya da onlara kendi gereçlerini sunma olgusu ile anlam kazanır. Bu süreçte, sanat artık büyük kitleleri yönlendirmede, kitlelerin değerlerini, tutumlarını ve dünya görüşlerini değiştirmede son derece etkili bir araç olabilir. Bu durumda bir resmi görünür kılan her tür biçimsel değer kendisi dışında bir gerçekliği yansıtmakla birlikte, anlamı yeni bir bağlamda sürekli olarak yeniden üretmektedir (Aktulum, 2016:21, akt. Çakmakçı, 2019).Yeni bir bağlamda üretildiğinde yeni bir anlamı işaret eden bu imgeler, üretilme amacını belirlemekle birlikte sanatçının ideolojik yaklaşımının da işaretlerini vermiş olur (Çakmakçı, 2019:60). Sanatta propaganda her zaman imgenin doğasından veya sanatçının amaçlarından kaynaklanmaz. Sanat daha çok işlevi, yeri, kamusal veya özel alanda biçimlendirilmesi, başka tür nesne ve faaliyetlerden oluşan ağla bağlantısı sonucu da propagandaya dönüşebilmektedir. Sanatçıların politika dünyasına doğrudan müdahalesi veya sanatçıların içinde bulunduğu sosyal koşullara bakış açılarını ve konumlarını temsil eden örnekleri görmek mümkündür.

Jacques-Louis David Fransız Devrimi döneminde yaşamış ünlü bir ressamdır ve propaganda sanatının önemli bir figürü olarak kabul edilir. Fransız Devriminin destekçisi olan David, sanatını politik idealleri ve devrimci duyguları yansıtmak için kullanmıştır. David'in en ünlü eserlerinden biri olan " Dead of Marat", (Marat'ın Ölümü) bu dönemdeki propaganda sanatının en belirgin örneklerinden biridir (Tussa, 2000:182). Jean-Paul Marat'ın suikast sonucu ölümünü resmeden bu eser, devrimin şehitlerini ve onların idealize edilmiş kahramanlıklarını yansıtır. David, Marat'ı ölüm anında dramatik bir şekilde betimleyerek onu bir kahraman olarak sunmuş ve devrimin amacı için can veren bir figür olarak resmetmiştir. David'in diğer eserleri de devrimin değerlerini ve liderlerini yücelten propagandist nitelikler taşır. Örneğin, Napolyon Bonapart'ı "Napoleon Parade" (Napolyon Geçidi) resmiyle yücelten David, Napolyon'un gücünü ve liderliğini vurgular. Ancak, David'in propaganda sanatıyla ilişkisi sadece devrim dönemiyle sınırlı değildir. Napolyon döneminde de Napolyon'u ve imparatorluğu yücelten eserler üretmiştir. Bu eserler, o dönemin siyasi güçlerinin amaçlarına hizmet eden ve Napolyon'un liderliğini idealize eden propagandist niteliklere sahiptir. Jacques-Louis David'in eserleri Fransız Devrimi ve Napolyon dönemlerinin propagandasını yansıtır. Sanatını politik idealleri ve liderleri desteklemek için kullanan David, propaganda sanatının önemli bir temsilcisidir.

Francisco Goya, 18. ve 19. yüzyıl İspanyol sanatının önemli bir sanatçısıdır ve sanatının birçok yönüyle politik ve eleştirel bir bakış açısını yansıttığı söylenebilir. Ancak, Goya'nın eserlerinin pek çoğunun propaganda amaçlı olduğunu söylemek zor olabilir çünkü sanatçının çalışmaları çok katmanlıdır ve genellikle kişisel deneyimlerinin, toplumsal eleştirilerin ve sanatsal ifadenin birleşimini yansıtmaktadır. Goya'nın politik içerikli eserleri arasında en bilinenlerinden biri "The Third of May 1808" (1808'in Üçüncü Günü) tablosudur. Eser, Fransız ordusunun Madrid'de gerçekleştirdiği bir infazı tasvir eder ve işgal altındaki İspanya'nın acılarını gözler önüne serer. Ancak, Goya'nın eserleri sadece politik propaganda değil, aynı zamanda insan doğasının karanlık yönlerini, savaşın dehşetini ve toplumsal adaletsizliği de ele alır. Örneğin, "The Disasters of War" (Savaşın Felaketleri) adlı serisi, savaşın dehşetini ve insanlık dışı şiddeti gösteren çarpıcı bir koleksiyondur (Chomsky, 1992:83). Goya'nın politik imge ağırlıklı eserleri genellikle onun zamanındaki siyasi ve sosyal çalkantılara tepki olarak ortaya çıkmıştır. Sanatçının eserleri, hem politik mesajlar içerirken hem de insan doğasının geniş yelpazesini ve evrensel konuları kapsamaktadır.

Käthe Kollwitz, Alman bir sanatçıdır ve eserlerinde genellikle insanlık durumunu, acıyı, savaşı ve sosyal adaletsizliği konu alır. Kollwitz'in resimlerinde propaganda yapma amacı, genellikle toplumsal meselelere dikkat çekmek, acıları ve zorlukları vurgulamak ve insanlarda empati uyandırmaktır. Propaganda terimi genellikle siyasi veya ideolojik bir mesajı yayma amacıyla kullanılırken, Kollwitz'in eserlerindeki propaganda daha çok insanlığa ve vicdanlara seslenme, duyarlılık oluşturma amacı taşımaktadır. Özellikle Kollwitz'in savaş karşıtı ve insanlık temalı eserleri, propaganda olarak değerlendirilebilir. Örneğin, "War" (Savaş) adlı eseri, savaşın insanlar üzerindeki yıkıcı etkilerini ve acılarını gösteren güçlü bir mesaj içerir. Ayrıca, "The Mothers" (Anneler) ve "The Widow" (Dul Kadın) gibi eserleri de savaşın yıkıcı sonuçlarını vurgular ve insanların savaşın gerçek yüzünü

görmesini sağlar. Kollwitz'in eserlerindeki propaganda unsurları, insanlığın ortak değerlerini vurgulamak, acıyı anlatmak ve sosyal sorunlara dikkat çekmek üzerine odaklanır. Bu nedenle, Kollwitz'in propaganda amacının yanı sıra insanlığın duygusal ve vicdani tepkilerini uyandırma amacıyla eserlerini oluşturduğu söylenebilir.

Bir diğer sanatçı, Alman gerçekçilik akımının önemli temsilcilerinden olan George Grosz'un resimlerinde genellikle toplumsal eleştiriler ve politik mesajlar bulunur. Grosz'un eserleri daha çok toplumsal eleştiri ve sınıf çatışmalarını yansıtma amacı taşırken, kesin bir propaganda amacı taşımadığı, politik eleştiri üzerine yoğunlaştığı söylenebilir. Ancak, Grosz'un resimlerindeki politik eleştiri ve toplumsal sorunlara dikkat çekme çabası, propaganda kavramının daha geniş anlamında değerlendirilebilir. Özellikle Weimar Cumhuriyeti dönemindeki Alman toplumunun yozlaşmış ve çalkantılı yapısını eleştiren eserleri, toplumsal gerçekliğin acımasız bir yansımasıdır. Grosz'un "Metropolis" (Metropol) ve "The Funeral" (Cenaze) gibi eserleri, savaş sonrası dönemin yoksulluğunu, siyasi çatışmaları ve toplumsal adaletsizlikleri vurgular (Tavin, 2019:215). Grosz'un eserlerindeki eleştiri ve toplumsal mesajlar, bir ideolojiyi veya siyasi partiyi öne çıkarmak amacıyla yapılan tipik propaganda tanımına tam olarak uymaz, Onun eserlerindeki eleştiri, genellikle toplumun geniş kesimlerine yöneliktir ve daha evrensel toplumsal meselelere odaklanmaktadır. Dolayısıyla, Grosz'un resimlerindeki propaganda unsurları, daha çok toplumsal eleştiri ve farkındalık yaratma amacı taşımaktadır.

Marc Chagall, sanatında genellikle kişisel deneyimlerini, halk masallarını, dinî motifleri ve doğaüstü unsurları bir araya getirerek soyut bir tarzda ifade eden bir sanatçıdır. Chagall'ın eserlerinde doğrudan propaganda amacı taşıyan temalar veya politik mesajlar bulunmaz. Ancak, bazı yorumcular Chagall'ın eserlerinde toplumsal ve politik yorumlamalar yapmışlardır. Özellikle, I. ve II. Dünya Savaşı gibi dönemlerde yaşadığı Yahudi kimliği ve toplumsal olaylar, Chagall'ın eserlerine yansıyan unsurlar arasında yer almaktadır. Örneğin, "The Fiddler" (Keman Çalan Adam) adlı eseri, birçok yorumcu tarafından Yahudi yaşamı ve kültürünün sembolü olarak kabul edilmiştir. Bu eserde yer alan figürler ve motiflerin, Yahudi topluluğunun içinde bulunduğu durumu ve tarihsel deneyimlerini yansıttığı söylenebilir. Ancak, Chagall'ın eserleri genel olarak kişisel ifade ve soyut anlatımlara odaklanırken, doğrudan politik veya propaganda amacı taşıyan eserler değildir. Bu nedenle, Marc Chagall'ın eserlerini propaganda olarak nitelendirmek doğru olmaz, çünkü Chagall'ın sanatı daha çok kişisel deneyimler, kültürel semboller ve hayal gücüne dayalı bir anlatıma odaklanırken, politik veya toplumsal mesajlar öne çıkan bir özellik değildir.

Meksikalı bir ressam ve muralist olarak tanınan Diego Rivera, eserlerinde sıkça politik ve toplumsal mesajlar iletmek için propaganda unsurlarını kullanmıştır. Rivera'nın resimlerinde propaganda yapma amacı, genellikle Meksika Devrimi'nin ve devrim sonrası dönemin politik, sosyal ve kültürel meselelerini ele almak ve halka bu konularda farkındalık yaratmaktır. Rivera'nın en ünlü eserlerinden biri, "Man at the Crossroads" (Yol Ayrımındaki Adam) adlı çalışmasıdır. Bu eser, New York'taki Rockefeller Center için yapılmış büyük bir fresktir. Ancak, freskin tamamlanma sürecinde Rivera'nın komünist ideolojisini ve Lenin'in portresini eklemesi, Rockefeller Center yetkilileriyle anlaşmazlık yaşamasına neden olmuştur. Sonuç olarak, fresk Rivera tarafından yok edilmiş ve yalnızca fotoğrafları kalmıştır. Ayrıca, Rivera'nın duvar çalışmaları genellikle Meksika'nın tarihini, kültürünü ve toplumsal yapısını yansıtan büyük duvar resimleridir. Özellikle Meksika Devrimi ve sonrasındaki politik değişimler hakkında mesajlar içermektedir. Rivera, halka açık yerlerde duvar resmi eserlerini yaparak geniş kitlelere ulaşmayı hedeflemiştir. Genel olarak, Diego Rivera'nın resimlerinde propaganda yapma amacı, politik görüşlerini ve toplumsal mesajlarını sanatıyla birleştirerek izleyicilere iletmek ve onları düşünmeye teşvik etmektir.

Pablo Picasso'nun 1937 tarihli İspanya İç Savaşını betimleyen ünlü "Guernica" isimli eseri savaşa karşı mutlak modern sanat açıklaması olarak tanımlanabilir. Eser, sanatçının Franco ve siyasi rejimine karşı duruşunun doğrudan bir ifadesidir. Picasso'nun, diktatör Franco öldükten sonra bile "Guernica" nın İspanya'da sergilenmesine izin vermemesi de sanatçının var olan politikalara karşıt olmasının göstergesidir. "Guernica" savaşı kınayan, izleyen acı ve felaketin bir ifadesidir. Ancak, o dönemin politik koşullarından ilham alan ve politik anlamı olan bir sanat eseridir. Picasso'nun Franco'ya karşı eylemleri bağlamında ve tam olarak çatışmanın yaşandığı tarihsel anda yaratılmıştır. Eser, o kadar politik bir anlam kazanmıştır ki yapılışından yaklaşık otuz yıl sonra, Savaş Karşıtı Sanatçılar Birliği (AWC), Picasso'yu "Guernica"yı New York Modern Sanat Müzesi'nden (MoMA) kaldırarak, müzenin Vietnam Savaşı'na karşı işbirliği yapmasıyla protesto etmek için davet etmiştir (Akihisa, 2013:74). Politikadan esinlenen sanat, doğrudan sanatçının ideolojisinden doğan sanat eserlerini temsil eder. Bu tür politik ilham, çeşitli tarihsel dönemlerin binlerce sanat eserinde bulunabilir.

Rusya doğumlu bir sanatçı ve heykeltıraş olan Grisha Bruskin'in çalışmaları genellikle politik ve toplumsal temalara odaklanır, dolayısıyla propaganda ve onun sanatındaki rolü de önemli bir konudur. Sovyetler

Birliği döneminde, propaganda sanatı devletin resmi ideolojisini ve hedeflerini desteklemek için kullanılmıştır. Sanatçılar, devletin politik mesajlarını yaymak için görevlendirilmiş veya teşvik edilmiştir. “Bu dönemde sanat, genellikle devrimci romantizmi, lider kültünü ve sosyalist gerçekçiliği yansıtacak şekilde yönlendirildi” (Moore, 2011:452). Grisha Bruskin’in ilk dönem eserlerinde Sovyet propagandasının etkisi görülürken, zamanla kendi tarzını ve mesajını resimlerine yansıttığı görülmektedir. Bruskin'in eserleri, sıklıkla toplumsal ve siyasi eleştiriler içerir ve Sovyet propaganda makinesinin manipülatif doğasına dair bir tepki olarak görülebilir. Özellikle Bruskin'in "Meaning of Life" (Yaşamın Anlamı) adlı serisi, insanın gücü, tarihin yükü ve bireysel kimlik arayışı gibi derin konuları ele alır. Bu eserler, propaganda ve toplumsal meseleler arasındaki ilişkiyi sorgulayan ve izleyiciyi düşünmeye teşvik eden karmaşık bir estetik sunmaktadır. Grisha Bruskin'in resimleri Sovyet propagandasının etkisini taşırken, manipülatif mesajlara karşı bir duruş sergileyerek izleyiciye derinlemesine düşünme fırsatı sunmaktadır.

Frida Kahlo'nun eserleri, genellikle kişisel deneyimlerini ve toplumsal meseleleri içeren güçlü bir politik ifadeye sahiptir. Onun sanatı, feminist ve politik temaları işlerken aynı zamanda kendi acılarına ve deneyimlerine de derinlemesine bir bakış sunar. Kahlo'nun propaganda niteliğinde eserler verdiğini söylemek mümkündür, ancak onun sanatı daha çok kişisel bir ifade ve toplumsal eleştiri odaklıdır. Özellikle kadınların hakları, bedensel acılar ve Meksika'nın tarihsel ve kültürel kimliği gibi konular Kahlo'nun eserlerinde önemli bir yer tutmaktadır. Örneğin, "The Two Fridas" (İki Frida) adlı eseri, kişisel ve toplumsal kimliğin karmaşıklığını ve çatışmalarını yansıtır. Bu eserde iki Frida figürü, biri geleneksel Meksika kıyafetleriyle diğeri ise Batı tarzı giysilerle betimlenmiştir. Bu eser, Frida Kahlo'nun Meksika'nın karmaşık kimliğini, kültürel çatışmalarını ve kadınların içsel dünyasındaki karmaşıklığı ifade etmesi açısından önemlidir. Diğer bir örnek, "Self-Portrait with Thorn Necklace and Hummingbird" (Dikenli Kolye ve Güvercinle Öz Portre) adlı eseri de Kahlo'nun acılarına ve dayanıklılığına dair güçlü bir ifade sunar. Bu eser, Frida'nın kişisel yaşamındaki acıları ve zorlukları sembolik olarak yansıtırken, aynı zamanda kadınların güçlülüğü ve dayanıklılığına da vurgu yapar. Frida Kahlo'nun eserlerindeki bu güçlü ifadeler ve sembolizm, onu politik bir figür olarak da öne çıkarır. Ancak, onun sanatı sadece propaganda amaçlı değil, aynı zamanda kişisel bir ifade ve toplumsal eleştiri aracı olarak da değerlendirilebilinir.

Tarihsel süreçte olduğu gibi çeşitli sanatçılar tarafından günümüz çağdaş sanatında da propaganda örnekleri ortaya konmuştur. Ancak, çağdaş sanatta propaganda genellikle daha soyut veya dolaylı bir şekilde ifade edilmekte ve daha çok bireysel ya da toplumsal konulara odaklanmaktadır.

İngiliz sokak sanatçısı Banksy'nin çalışmaları, politik ve toplumsal eleştiriler içerir ve genellikle sıradan insanların güçlerine karşı duruşunu yansıtır. Banksy'nin en tanınmış eseri olan "Girl with a Balloon" (Balonla Kız) isimli duvar resmi, kırmızı balonunu havaya bırakan bir kızı gösterir ve dünya çapında popüler bir çalışmasıdır. 2018'de bir açık artırmada satıldıktan sonra, resmin yarı otomatik olarak parçalanmasıyla gündeme gelmiştir. Bu eserler, Banksy'nin çeşitli temaları ele aldığı ve sokak sanatıyla politik ve sosyal mesajlarını aktardığı önemli örneklerdir. Özellikle "Graffiti is a Crime" (Grafiti Bir Suçtur) ve "Love is in the Air" (Aşk Havada) gibi eserleri, toplumsal haksızlıklara ve çelişkilere dikkat çeker. Banksy'nin eserlerinde propaganda, genellikle siyasi ve sosyal mesajlarını iletmek için kullanılan güçlü bir araç olarak görülmektedir. Eserlerindeki propaganda unsurları, toplumsal eleştiriler, politik mesajlar ve mizahi yaklaşımlarla öne çıkar. Banksy, eserlerinde sıklıkla politik sistemleri, politikacıları ve politik kararları eleştirir. Özellikle savaş, göçmenlik, çevre sorunları gibi konularda güçlü politik mesajlar vermektedir. Kültürel normları, tüketim toplumunu, medya manipülasyonunu ve popüler kültürü eleştiren eserler de Banksy'nin portföyünde yer alırken, sıklıkla mizahi bir yaklaşım da görülmektedir. İroni, karikatürize edilmiş figürler ve absürt detaylar, izleyicinin dikkatini çekerek mesajın daha etkili iletilmesini sağlamaktadır. (Landsberger, 2015:187). Banksy'nin eserleri genellikle açık hava galerilerinde bulunur ve bu da onun propaganda etkisini artırır. Sanatçının anonimliği ve eserlerinin geniş kitlelere ulaşması, propaganda unsurlarının etkisini güçlendirirken toplumsal tartışmalara yol açabilmektedir.

Siyasi eleştiriler ve insan hakları konularına odaklanan çalışmalar yapan bir diğer sanatçı Çinli Ai Weiwei, özellikle Çin hükümetinin sansür ve baskı politikalarını eleştiren eserleriyle tanınır. İfade özgürlüğü ve demokrasi gibi konularda görüşlerini açıkça dile getiren sanatçı, insan haklarına yönelik ihlalleri ve adaletsizlikleri vurgulayan eserler üretir. Özellikle göçmenler, mülteciler ve politik mahkumlar gibi savunmasız gruplara odaklanmıştır. Ai Weiwei, medyanın gücünü ve manipülatif doğasını eleştiren eserler de üretmiştir. Bilgiye erişim ve gerçekleri sorgulama konularına dikkat çeker. Örneğin, "Sunflower Seeds" (Güneş Çiçeği Tohumları) adlı eseri, Çin'de üretilen ama insan emeği olmadan makinalarla üretilen tohumları temsil ederek, Çin'deki kitlesel üretim ve tüketim kültürünü eleştirir. "Remembering" (Hatırlamak) adlı eseri ise, Sichuan Depremi'nde hayatını kaybeden çocukları anmak için tasarlanmış ve Çin hükümetinin doğal afetlerle ilgili politikalarını eleştirmiştir. Ai

Weiwei'nin eserleri genellikle güçlü bir görsel etkiye sahiptir ve izleyicileri düşünmeye ve tartışmaya teşvik eder. Bu nedenle, sanatı sadece bir estetik ifade değil, aynı zamanda toplumsal ve politik bir mesaj ileten bir araç olarak da görülmektedir.

Peter Saul, Amerikalı çağdaş sanatçıdır ve eserlerinde genellikle politik ve sosyal meseleleri alaycı bir üslupla ele alır. Saul'un eserlerinde propaganda etkisi taşıyan unsurlar bulunmaktadır. Saul, politik liderlerin ve ünlü figürlerin portrelerini çizerken alaycı bir yaklaşım kullanır. Bu portrelerde figürlerin yüz ifadeleri ve vücut dilleri genellikle ironik ve absürt bir şekilde tasvir edilmiştir. Eserlerinde Amerikan pop kültürüne ait simgeleri ve ikonları kullanarak, tüketim kültürü, medya manipülasyonu ve politik ideolojileri eleştirir. Bu simgeler aracılığıyla propaganda ve görsel manipülasyonun etkisini sorgular. Saul'un eserleri genellikle politik hiciv içermektedir (Ryuichi, 2003:36). Özellikle savaş, silahlanma yarışı, çevre sorunları gibi konuları alaycı bir şekilde eleştirir ve politikacıların tutarsızlıklarını ortaya koyar. Saul, eserlerinde medyanın gücünü ve ifade özgürlüğünün önemini vurgular. Sansür, propaganda ve bilgi manipülasyonu gibi konuları ele alarak, medya ve politika ilişkisini eleştirir. Örneğin, "Sağcıların Cehennemi" (Hell of the Rightists)adlı eseri, sağcı politik figürleri ve ideolojileri alaycı bir üslupla eleştiren bir çalışmadır ve propaganda etkisi taşır. Peter Saul'un eserleri, politik meseleleri tartışmaya açarak izleyicileri düşünmeye teşvik etmektedir.

Kara Walker, Amerikalı bir çağdaş sanatçıdır ve eserleri genellikle ırksal ve tarihsel konuları ele alır. Walker'ın eserlerinde propaganda unsurları bulunabilir, ancak bu unsurlar genellikle daha derin ve karmaşık bir şekilde işlenmektedir. "The End of Uncle Tom and the Grand Allegorical Tableau of Eva in Heaven" (Tom Amca'nın Sonu ve Cennetteki Eva'nın Büyük Alegorik Tablosu), Walker'ın siyah kimliği, tarih ve güç dinamikleriyle ilgili karmaşık konuları ele aldığı ve izleyicileri düşünmeye teşvik ettiği için önemli ve etkileyici propagandistik resimlerinden birisidir. Walker'ın çalışmaları Amerikan tarihinin kölelik dönemine, ırksal ayrımcılığa ve güç ilişkilerine odaklanır. Özellikle siyah figürlerin siluetlerini kullanarak, tarihsel olayları, toplumsal normları ve ırksal dinamikleri sorgular. Bu yaklaşım, bazıları tarafından propaganda olarak görülebilir çünkü Walker'ın eserleri izleyiciyi belirli bir düşünce veya duyguya yönlendirmeye çalışabilmektedir. Ancak, Walker'ın eserlerinin propagandadan farkı, genellikle karmaşık ve çok katmanlı bir anlatı sunmalarıdır. Resimlerindeki imgeler, sadece belirli bir mesajı iletmek için değil, izleyiciyi düşünmeye ve konuşmaya teşvik etmek için kullanılmaktadır. Walker'ın eserlerindeki görsel dil, genellikle tarihsel referanslar, semboller ve ironik detaylarla doludur, bu da eserlerinin tek boyutlu bir propagandadan ziyade derinlemesine bir analiz sunmasını sağlamaktadır.

Resimlerinde propaganda unsurları yer alan bir diğer sanatçı da Kehinde Wiley'dir. Amerikalı bir sanatçıdır ve eserleri genellikle siyah kimlikleri, toplumsal cinsiyet rollerini ve güç dinamiklerini incelemektedir. Wiley'in resimlerinde propaganda unsurları bulunabilir, ancak bu unsurlar genellikle sanatının daha geniş ve karmaşık bir parçasıdır (Winther, 2010:147). Wiley'in en tanınmış eserleri, genellikle büyük boyutlarda ve etkileyici portrelerdir. Bu portrelerde genellikle modern giyimler içindeki siyah insanlar tasvir edilir ve gençlik kültüründen esinlenen pozlar alırlar. "Napoleon Leading the Army Over the Alps" (Napolyon Orduyu Alpler Üzerinde Yönetiyor) isimli çalışması, siyah kimliğini ve gücünü kutlayan bir propaganda olarak yorumlanabilir. Ancak, Wiley'in resimlerinin altında yatan mesajlar genellikle daha karmaşıktır. Onun eserleri, geleneksel Avrupa sanatındaki portre geleneğini yeniden yorumlayarak, genellikle siyah insanları bu geleneksel bakış açısından ele alır. Bu, siyah kimliğini tarihsel ve kültürel bir bağlamda göstermeye çalışan derinlemesine bir inceleme sunar. Wiley'in resimlerindeki propaganda unsurları genellikle daha geniş bir sanatsal ifadenin parçası olarak görülebilmelidir. Siyah kimliğini ve gücünü yücelten mesajlar taşısalar da, bu mesajlar genellikle çok katmanlı bir şekilde sunulur ve izleyiciyi düşünmeye ve sorgulamaya teşvik etmektedir.

Çalışmada incelenen sanatçılar ve eserleri, çağdaş sanatta propaganda temasını ele alarak toplumsal bilinçlenmeyi ve eleştiriyi teşvik etmeyi amaçlarlar. Ancak, çağdaş sanatta propaganda genellikle daha karmaşık ve çok katmanlı bir şekilde ifade edildiği için yorumlama ve anlamlandırma süreci de daha derinlikli olabilmektedir.

Sonuç

Tarihsel dönemlerde ve toplumlarda tüm sanatsal çalışmalar kaçınılmaz bir şekilde yaratıldığı koşullarla ilişkilidir. Sanat tarihinde propaganda, resim sanatının önemli bir yönü olmuştur. Propaganda resimleri, insanların düşüncelerini ve duygularını etkilemek, belirli bir mesajı iletmek ve toplumu yönlendirmek için güçlü bir araç olmuştur. Ancak, bu tür resimlerin objektif olmadığı, genellikle belirli bir görüşü veya ideolojiyi desteklediği ve izleyicileri manipüle etmeye yönelik olduğu da unutulmamalıdır. Sanat, toplumsal değişim ve dönüşümün bir aracı olarak kullanılabilir. Özellikle devrimci sanat hareketleri ve sosyal aktivizm gibi alanlarda, sanatçılar resimlerinde

propaganda amaçları için eserler üretmiş ve toplumsal bilinç oluşturmaya çalışmışlardır. Propaganda, genellikle belirli bir ideolojiyi veya kimliği desteklemek amacıyla kullanılır. Bu bağlamda, sanatçılar belirli bir ideolojiyi veya kimliği resim, heykel veya diğer sanat formları aracılığıyla ifade ederek propaganda etkisi yaratabilirler. Ancak, sanat aynı zamanda propaganda karşıtı bir araç olarak da kullanılabilir. Sanatçılar, mevcut ideolojilere karşı çıkabilir, toplumsal eleştirilerde bulunabilir ve mevcut düzenin sorgulanmasına yardımcı olabilirler. Sanat, toplumsal refahın artırılması ve toplumsal bilinçlendirme için de kullanılabilir. Özellikle eğitim ve bilgilendirme amaçlı sanat projeleri, insanların bilinçlenmesine ve toplumsal sorunlara dikkat çekilmesine yardımcı olabilir. Sonuç olarak, resim sanatında propaganda, insanların düşüncelerini şekillendirmede güçlü bir araç olmuş ve tarihsel olarak çeşitli amaçlar için kullanılmıştır.

KAYNAKÇA

AKTULUM, K. (2016). Resimsel Alıntı, Resimlerarası Etkileşim ve Aktarımlar, Çizgi Kitapevi, Konya.

AKENGİN Ç. (2014). "Sanat İdeoloji Politika İlişkileri". Ulakbilge, 2(4). 143-150. DOI: 10.7816/ulakbilge-02-04-11

AKENGİN, G, (2019). "Sanat Siyaset Toplum İlişkileri". Ulakbilge, 2019, Cilt 7, Sayı 33, Volume 7, Issue 33 DOI: 10.7816/ulakbilge-07-33-06

AKİHİSA, K. (2013). "War Art and Its Era." Translated by Aaron Hames. In Art and War in Japan and Its Empire, edited by Asato Ikeda, Aya L. McDonald, and Ming Tiampo, 27-37. Leiden: Brill.

ARTUN, A. ve Örge N.(Ed) (2013), Çağdaş Sanat Nedir? Modernlik Sonrasında Sanat, İletişim Yayınları, Sanathayat dizisi, İstanbul

AYPEK ARSLAN, A., KOTAN, S. (2021). "Savaşın Toplumsal Etkileri Bağlamında Suriye İç Savaşı ve Sanat. Sanat ve Tasarım Dergisi(28), 75-96. doi:10.18603/sanatvetasarim.1048547

BERGER, J. (2007). Sanat ve Devrim. Bige Berker (çev.), Agora Kitaplığı. İstanbul.

BOSTANCI, M., (2017). Cengiz Aytmatov'un "Cengiz Han'a Küsen Bulut" Eseri Üzerine bir İnceleme(Cengiz Aytmatov'un Eserlerinde Tarih) . MÜASİR DÜNYADA İNTEQRASİYA VƏ ELMİN AKTUAL PROBLEMLƏRİ", Lenkeran, Azerbaijan

CHOMSKY, N. (1992). The Spectacular Achievements of Propaganda, in Open Media, Pamphlet no.10, Open Magazine Pamphlet Series, February

CLARK, T. (1997). Art and Propaganda in the Twentieth Century, New York: Harry N. Abrams Inc. P.130.

ET: Türk dilinin etimolojisi http://www.etimolojiturkce.com (Erişim tarihi: 10 Mart 2024)

ÇAKMAKÇI, M. (2019). 20. Yüzyılda Kimi Resimsel Biçimlerde Propaganda Unsurlarının Yeniden Üretimi, Sanatta Yeterlik Tezi, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Sanat ve T a s a rım Anasanat Dalı.

LANDSBERGER, P. (2015), Chinese Propaganda Posters, Italy :Taschen

LASSWELL, H.D (1934), "Propaganda", in the Encyclopedia of the Social Sciences, Vol.12, New York: Macmillan

MOORE, C. (2011). Propaganda Prints: A History Of Art Ġn The Service Of Social And Political Change, Hardcover – March 1

MUTLU, E. (2005). Globalleşme, Popüler Kültür ve Medya Ütopya Yayınları, Ankara.

READ, H. (1981). Sanat ve Toplum, Selçuk Mülayim (çev.), Umran Yayınları, Ankara.

RYUİCHİ, K. (2003). "Realism and Propaganda: The Photographer's Eye Trained on Society." In A History of Japanese Photography, edited by Anne Wilkes Tucker, Dana Friis-Hansen, Kaneko Ryūichi, and Takeba Joe, 184-207. New Haven: Yale University Press.

TAVİN, K. (2019). Propaganda Sanatı: İkinci Dünya Savaşı Afişleri. Popüler Kültür Dergisi, 52(4), 898-909.

TDK (Türk Dil Kurumu) (2018). Genel Açıklamalı Sözlük. Ankara: TDK Yayınları.

TUSSA, J (2000), Art Matters :Reflecting on Culture, United Kingdom: Methuen

QUALTER, T. (2014). "Propaganda Teorisi ve Propagandanın Gelişimi". Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, Cilt: 35 Sayı: 1 DOI: 10,1501 http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/42/445/5010.pdf

WİNTHER, T. B. (2010). "Embodiment/Disembodiment: Japanese Painting During the Fifteen-Year War." Monumenta Nipponica 52, no. 2. 145-180.

İnternet Kaynakları:

Url-1: https://www.psikolojisozlugu.com/modality-modalite (Erişim Tarihi: 22.09.2023).
Url-2: https://online.berklee.edu/takenote/mixing-music-what-is-sound-audio-mixing/(Erişim Tarihi: 22.09.2023).
Url-3: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Edison_Recording_Studio_New_York_1916.jpg (Erişim Tarihi: 22.09.2023).
Url-4: https://www.guitarplayer.com/players/the-incredible-story-of-les-pauls-lover-the-breakthrough-multitrack-recording-that-changed-the-world-part-1 (Erişim Tarihi: 26.09.2023).
Url-5: https://tinyurl.com/2d459vy9 (Erişim Tarihi: 27.09.2023).
Url-6: https://www.billboard.com/music/music-news/george-martin-producer-beyond-beatles-6976711/ (Erişim Tarihi: 27.09.2023).
Url-7: https://www.plugin-alliance.com/en/blog/blogpost/items/the-history-of-the-ssl-9000j.html (Erişim Tarihi: 28.09.2023).
Url-8: https://plus.pointblankmusicschool.com/the-7-best-computer-monitors-for-music-production-in-2024-a-comprehensive-guide/ (Erişim Tarihi: 30.09.2023).
Url-9: https://tapeop.com/interviews/117/susan-rogers/ (Erişim Tarihi: 30.09.2023).
Url-10: https://www.thebrokenrecord.net/surface-noise-what-noise/ (Erişim Tarihi: 30.09.2023).
Url-11:https://www.soundonsound.com/techniques/pro-tools-time-correction-functions (Erişim Tarihi: 01.10.2023).
Url-12: https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=Y11W8N0-nYA (Erişim Tarihi: 01.10.2023).
Url-13:https://www.instagram.com/reel/CwkinZgriqA/?igsh=MXNtcHN2cnY0b3F6Yw== (Erişim Tarihi: 03.10.2023).
Url-14: https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/skeuomorph?q=skeuomorph (Erişim Tarihi: 04.10.2023).
Url-15: https://www.ufukonen.com/tr/analog-bant-emulasyon-plugin-2.html (Erişim Tarihi: 04.10.2023).
Url-16: https://ask.audio/articles/understanding-master-effects-in-propellerhead-reason-(Erişim Tarihi: 04.10.2023).
Url-17: https://www.youtube.com/watch?v=TEjOdqZFvhY&t=2136s (Erişim Tarihi: 08.10.2023).
Url-18: https://www.youtube.com/watch?v=_FLRDh-fZKg (Erişim Tarihi: 15.10.2023).
Url-19: https://www.youtube.com/watch?v=UYC9R_Myd24 (Erişim Tarihi: 15.10.2023).
Url-20: https://tinyurl.com/287o562k (Erişim Tarihi: 18.10.2023).
Url-21: https://www.excite-audio.com/vision (Erişim Tarihi: 20.10.2023).
Url-22: https://www.izotope.com/en/products/tonal-balance-control-2.html (Erişim Tarihi: 22.10.2023).

Ulakbilge
Sosyal Bilimler Dergisi

PAINTING AND PROPAGANDA

Asuman Aypek Arslan

ABSTRACT

Propaganda has a long history in the history of painting and has been used for different purposes in various periods. Propaganda images have been a powerful tool to influence people's thoughts and feelings, convey a certain message and direct society. Both art and propaganda are forms of visual communication. Both convey a message through emotions, but they serve different purposes. These are religious, political, revolutionary, war and advertising purposes. Propaganda has been used in a wide range to influence society and convey a certain message by using the power of art. Art can be used as a means of communication that has a powerful impact on society, and when used for propaganda purposes it can influence people's thoughts, feelings and behavior. At the same time, art can be a powerful tool for resistance, critique, awareness and social change, and can raise people's awareness. It is possible to see examples of artists' direct intervention in the world of politics or examples that represent artists' perspectives and positions on the social conditions they find themselves in. In this article, the similar and different aspects of the concepts of art and propaganda are examined from many aspects such as purpose, method and materials, and how painting is used for propaganda purposes in various periods and how it is an effective means of communication.

Keywords: Art, Painting, Propaganda